

Osaavien sairaanhoitajien koulutukseen tarvitaan yhteistyötä

Jurvansuu-Honkala Emilia, Lehtikangas Miia, Alatalo Minna, Kiviniemi Liisa, Ojala Aini, Virolainen Kari

30.11.2017 ::

Sairaanhoitajakoulutuksen järjestämisestä yhteistyössä hyötyvät opiskelijat, opettajat ja työelämän edustajat. Toimivassa yhteistyössä korostuvat aktiivinen vuoropuhelu, toimivat viestintätavat, suunnitelmallisuus ja toisaalta myös joustavuus. Aktiivinen osallistuminen koulutuksen kehittämiseen muun muassa antamalla palautetta koulutuksesta edistää opiskelijan työelämävalmiuksia.

Johdanto

Artikkelissa kuvataan Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) Oulaisten kampuksen ja Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän (RASHKY) yhteistyönä suunnittelemaa ja toteuttamaa sairaanhoitajakoulutusta opiskelijoiden, opettajien ja työelämän edustajien näkökulmasta. Artikkelin perustuu **Emilia Jurvansuu-Honkalan** ja **Miia Lehtikankaan** master-koulutuksessa tehdyn opinnäytetyön [\[1\]](#) tuloksiin. Opinnäytetyössä

kuvattiin ja kehitettiin Oamkin sairaanhoitajaopiskelijoiden, opettajien sekä RASHKY:n henkilöstön ja johdon yhteistyötä monimuoto-opintoina toteutuvassa sairaanhoitajakoulutuksessa.

Tutkimusaineisto kerättiin kahdessa fokusryhmähaastattelussa, joissa oli mukana opiskelijoita ja työnantajan edustajia, sekä erillisessä etäyhteyden kautta tehdyssä opettajien haastattelussa. Fokusryhmähaastattelu valittiin aineistonkeruumenetelmäksi, koska se on joustava menetelmä ja mahdollistaa haastateltavien kokemusten jakamisen [2]. Osallistujat vastasivat seuraavaan kolmiosaiseen kysymykseen: Mitkä ovat opiskelijoiden, opettajien ja työelämän edustajien yhteistyön vahvuudet, kriittiset kohdat ja kehittämistarpeet sairaanhoitajakoulutuksen toteuttamisessa? Haastatteluaineisto analysoitiin induktiivisella eli aineistolähtöisellä sisällön analyysillä.

Koulutusjärjestelmän haasteena on kehittyä aiempaa opiskelijakeskeisempään ja työelämälähtöisempään suuntaan. Tällöin keskeiseksi muodostuu opiskelijoiden, opettajien ja työelämän toimiva yhteistyö, josta käytämme artikkelissa käsitettä kolmikantayhteistyö [3] [4]. Opintosuunnitelmissa opiskelijoiden työelämäosaamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta he saavat valmiudet toimia muuttuvassa työelämässä [5]. Myös opetusteknologian käytön tavoitteena on tukea koulutuksen joustavuutta ja työelämäläheisyyttä.

Oamkin Oulaisten kampus ja RASHKY tekivät tiivistä yhteistyötä tammikuussa 2015 alkaneen sairaanhoitajakoulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Tavoitteena oli saada koulutus lähelle työelämää ja samalla edistää mahdollisuuksia kouluttautua riippumatta elämäntilanteesta tai koulumatkasta. RASHKY:n tavoitteena oli myös saada osaavia ammattilaisia työskentelemään eri toimipisteissä. Opintoihin valikoitui pääsykokeiden kautta mukaan useita RASHKY:ssä työskenteleviä lähihoitajia. Koulutus toteutettiin sairaanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelman mukaisesti. Osa opinnoista järjestettiin kuntayhtymän tiloissa ja opintojen aikana tehtiin tiivistä yhteistyötä. [1]

Kokemuksia yhteistyöstä

Jurvansuu-Honkalan ja Lehtikankaan opinnäytetyön [1] tuloksissa korostui hyvä yhteistyö RASHKY:n ja Oamkin välillä. Yhteisesti eri osapuolten kesken todettiin, että koulutuksen toteuttaminen vaatii tiivistä yhteistyötä ja suunnitelmallista vuorovaikutusta toimijoiden kesken. Todettiin myös, että kynnyksellä eri osapuolten väliseen yhteydenpitoon on ollut matala. Yhteistyöhön on tarvittu aikataulutusta, mutta toisaalta myös joustavuutta. Tutkimuksessa kävi ilmi, että tiedottaminen ja tehokkaampi suunnitelmallinen vuorovaikutus vaativat vielä kehittämistä ja palavereihin osallistuvien ihmisten tulee olla huolellisesti valmistautuneita niihin. Yhteistyö parantaa ja toisaalta luo haasteen molemminpuoliseen toimintatapojen tuntemiseen. Ahosen ym. [3] mukaan yhteistyö vaatii eri osapuolten toiminnan ja sitä ohjaavien tavoitteiden tuntemista, keskeisten yhteistyökumppaneiden roolien selkeyttämistä ja yhteistyön toimintamallien vahvistamista.

Myös opiskelijat totesivat tärkeäksi tiedonkulun ja avoimen tiedon saannin. Tiedottamisen tulisi olla oikea-aikaista, riittävän tarkkaa ja saavuttaa oikea kohde, jotta asiat hoituisivat sujuvasti. Tiedonkulun ongelmat ovat johtaneet muun muassa aikataulujen päällekkäisyyksiin. Sähköisen tiedottamisen lisäksi koulutuksen aikana järjestetyt kolmikantatapaamiset olivat merkittäviä tiedon ja kokemusten jakamisen paikkoja. Työelämän edustajilta opiskelijat toivoivat, että valmistuville opiskelijoille tiedotettaisiin avoimeksi tulevista työpaikoista ja kesätyöpaikoista.

Työnantajan koulutusmyönteisyys on ollut merkittävä tekijä RASHKY:n työntekijänä olevien opiskelijoiden kohdalla. Lisäksi omalla paikkakunnalla toteutuva koulutus sekä mahdollisuus digitaalisten välineiden hyödyntämiseen on ollut opiskelijoille tärkeää. RASHKY:ssä työskentelevien ja nyt monimuotokoulutuksessa mukana olevien opiskelijoiden mukaan työnantaja on joutanut heidän kohdallaan ja näin mahdollistanut opinnoissa etenemisen. He kokivat myös yhteistyön oman esimiehen kanssa toimivaksi ja pitivät sitä edellytyksenä opintojen onnistumiselle.

Harjoittelupaikat ovat löytyneet sujuvasti. Harjoittelut ovat toteutuneet pääsääntöisesti RASHKY:n eri toimipisteissä, joten niiden työskentelykulttuuri ja tavat ovat tulleet tutuiksi. Opiskelijat kokivat, että tutuksi tulleeseen toimipisteeseen on helppo mennä töihin. Työnantajan näkökulmasta oli myös etu, että opiskelijat tulevat jo opiskeluvaiheessa tutuksi työnantajalle. Opiskelijat kokivat, että harjoittelupaikkojen henkilökunta on osoittanut mielenkiintoa monimuoto-opintoja kohtaan ja ajantasaiseen teorian tietoon, jota opiskelijat ovat koulutuksessa opiskelleet.

Asiantuntijuuden merkitys korostui sekä ryhmäkeskusteluissa, että opettajien kanssa käydyssä keskustelussa. Koulutuksen laadukas toteutus on ollut edellytyksenä monimuotoisille opinnoille. Oppilaitoksen näkökulmasta koulutuksen tulee toteutua kansainväliset kriteerit täyttäen. Koulutusta järjestettäessä on pohdittu, voiko asiantuntijuus jäädä kolmikantayhteistyössä toteutetussa koulutuksessa suppeaksi. On pohdittu myös, onko

opiskelijoiden oppimisen kannalta riittävää, jos työharjoittelut toteutuvat vain RASHKY:ssä vai tarvitaanko harjoittelujaksoja muissa toimipisteissä asiantuntijuuden kasvamisen turvaamiseksi. Muun muassa lasten hoitotyön harjoittelun opiskelijat ovat suorittaneetkin muualla kuin Raahessa. Opiskelijoista useilla on lähihoitajatutkinto taustalla ja tämän vuoksi huolen aiheeksi nousi, että onko ohjaajien ja opiskelijoiden fokus uuden oppimisessa. Tärkeänä pidettiin, että harjoittelupaikassa on mahdollista opiskella kaikkien opintojakson tavoitteiden mukaisesti.

Opiskelun kriittisinä kohtina opiskelijat kuvasivat harjoittelujen ja eri teoriajaksojen päällekkäisyyttä sekä sellaisia jaksotuksia, jolloin useampi harjoittelu toteutuu peräkkäin. Lisäksi kaikki kolmikannan osapuolet olivat huolissaan ohjaavan henkilökunnan jaksamisesta. Opiskelijoita on paljon harjoitteluissa RASHKY:ssä ja vaarana on henkilökunnan väsyminen ohjaamiseen ja arviointiin. Henkilökunnan kokonaisvaltainen työssä jaksamisen tukeminen on tärkeää kaikkien kolmikantayhteistyön osapuolten mielestä.

Yhteistyön hyödyt työelämän, opettajan ja opiskelijan näkökulmasta

Jurvansuu-Honkalan ja Lehtikankaan ^[11] tuloksissa tuli esiin myös kaikkien kolmikantayhteistyön osapuolten saama hyöty. Opiskelijat ovat tuoneet uusinta tietoa harjoittelupaikoille ja oppilaitos on saanut käytännön työelämän edustajia opettajien rinnalle kouluttajiksi harjoittelutunneille. Tästä syystä kaikki osapuolet hyötyvät työelämäyhteistyöstä. Hyötynä pidettiin myös sitä, että työelämästä tulevien kouluttajien käytännön osaaminen on ajantasaista.

RASHKY:n ja Oamkin yhteistyö on avannut uusia ovia kehitettäessä näyttöön perustuvaa hoitotyötä yhteistyössä ammattikorkeakoulun organisaation, opettajien ja opiskelijoiden kanssa. Henkilöstöllä ja tulevilla sairaanhoitajilla tulee olla käytettävissään parasta mahdollista tietoa tehdessään potilasta ja hänen hoitoaan koskevia päätöksiä ja henkilöstön tulee myös käyttää sitä tietoa ^[6]. Jurvansuu-Honkalan ja Lehtikankaan ^[11] tulosten mukaan yhteistyössä toteutettu koulutus on lisännyt ajantasaisen ammatillisen tiedon jakamista.

Työelämän näkökulmasta yhteistyö mahdollistaa entistä parempien hoitotyön asiantuntijoiden saamisen ammattilaisten innovatiiviseen joukkoon. Sairaanhoitajakoulutuksen liittäminen kiinteämmin työpaikan yhteyteen sisälsi tavoitteen luoda hyvät edellytykset ammatillisen identiteetin kasvulle jo opiskelujen aikana. Koulutuksen ajan toimittiin kolmikantayhteistyössä työnantajan edustajien, oppilaitoksen ja opiskelijoiden kanssa kokoontumalla säännöllisesti. Tapaamisissa keskusteltiin muun muassa opiskelijoiden opintojen vaiheista, harjoittelukokemuksista ja opinnäytetyön aiheista. Säännölliset tapaamiset edistivät osaltaan opiskelijaryhmän ryhmäytymistä ja me-hengen kasvua. Lisäksi niillä oli työhyvinvointia edistävä merkitys. Opiskelijat toivat tapaamisissa säännöllisesti palautetta harjoittelujaksoistaan ja näkökulma hyvän perehdytyksen sekä uuden opiskelijan vastaanottamisen tärkeydestä oli keskeinen koko jakson onnistumisen kannalta.

Sairaanhoitajakoulutusta ohjasi alusta lähtien työnantajan, oppilaitoksen ja opiskelijoiden yhteinen tahtotila saada työelämään sairaanhoitajia, joilla hoitotyön asiantuntijoina on substanssiosaamista eli tiedollisia ja taidollisia valmiuksia sekä asenteelliset valmiudet laadukkaaseen ja asiakaslähtöiseen hoitotyöhön. Lisäksi kaikkien osapuolten tavoitteena oli, että opiskelijat saavuttavat hyvät työyhteisöosaamisen taidot, kuten työyhteisön kehittämistäidot.

Yhteistyö koulutuksen järjestämisessä on aktivoanut myös RASHKY:n omaa kehittämistyötä. Osa kehittämiskohteista on syntynyt sairaanhoitajaopiskelijoiden kanssa käytyjen keskustelujen ja niissä syntyneiden ideoiden pohjalta. Esimerkkejä kehittämistoimien tuloksista ovat osa-aikaisen opetuskoordinaattorin toiminnan käynnistäminen, opinnäytetyön aiheideoita varten perustettu opinnäytetyöpankki ja opinnäytetöiden näkyvyyden lisääminen tiedottamalla niistä intranetissä ja henkilökunnan tilaisuuksissa.

Oppilaitoksen näkökulmasta yhteistyöhön perustuva koulutusmalli edistää hyvää työelämäyhteistyötä, joka on ammattikorkeakoulujen keskeinen strateginen painopistealue ^[7] ^[8]. Vahvuutena on ollut työnantajan motivoituneisuus ja tahtotila tukea opintojen järjestämisessä. Haasteena tulevaisuuden vastaavanlaatuiselle koulutukselle on vuorovaikutuksen kehittäminen ja riittävän monipuolisen asiantuntijuuden turvaaminen. Koulutusta ja työn tekemistä muuttavat useat asiat, kuten digitalisaatio, automatisaatio ja tietointensiivisyys. Ammattikorkeakoulun asema kolmikantayhteistyössä ja työelämän kehittämisessä korostuu.

Opiskelijoiden näkökulmasta kolmikantayhteistyö mahdollistaa aktiivisen osallistumisen koulutuksen kehittämiseen muun muassa säännöllisen palautteen antamisen myötä. Yhteistyö vahvistaa

työelämävalmiuksia. Pärjääminen tämän päivän ja tulevaisuuden työelämässä edellyttää vahvoja yhteistyö- ja oppimistaitoja. Lisäksi tarvitaan joustavuutta ja uudistumiskyvykkyyttä selvitä ja kehittyä rakentavalla tavalla työelämän jatkuvissa muutoksissa. ^[9]

Yhteistyö RASHKY:n ja Oamkin välillä jatkuu. Parhailtaan selvitetään hyvinvointikuntayhtymän henkilökunnan kiinnostusta lähteä opiskelemaan sairaanhoitajaksi monimuotokoulutuksella. Työnantaja voi halutessaan hyödyntää Jurvansuu-Honkalan ja Lehtikankaan ^[1] opinnäytetyötä ja hyödyntää myös opinnäytetyön tekijöiden asiantuntemusta uuden koulutuksen kehittämisessä. Näin master-tutkinnon suorittaneille sairaanhoitajille mahdollistuu tilaisuuksia hyödyntää ja kehittää asiantuntijuuttaan omassa työpaikassa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lähteet

- [^] ^{abcdef} Jurvansuu-Honkala, E. & Lehtikangas M. 2017. Kolmikantayhteistyö sairaanhoitajakoulutuksen haasteena. Yhteistyö Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän, Oulun ammattikorkeakoulun opettajien ja opiskelijoiden välillä. Oulun ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 7.11.2017.
<https://www.theseus.fi/handle/10024/134085>
- [△] Mäntyranta, T. & Kaila, M. 2008. Fokusryhmähaastattelu laadullisen tutkimuksen menetelmänä lääketieteessä. Duodecim 124, 1507-13. Hakupäivä 14.6.2017.
<http://www.ebm-guidelines.com/xmedia/duo/duo97349.pdf>
- [^] ^{ab} Ahonen, P., Paltta, H., Tiilikka, L. & Wiirilinna, U. (toim.) 2013. Vastauksia terveystieteen oppimishaasteisiin 6. Teemana yhteistyö. Raportteja 157. Turun ammattikorkeakoulu, Turku. Hakupäivä 28.3.2016.
<http://docplayer.fi...>
- [△] Korhonen, T., Sandelin, P., Kiviniemi, L. & Kuusipalo, J. 2015. Toimivan yhteistyömallin kehittäminen ammattikorkeakoulun master-tutkinnoissa. Uusia tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-oppimisympäristöjä kolmikantamallia kehittäen. Teoksessa L. Kiviniemi, K. Koivisto & K. Koivunen (toim.) Yhteistyössä koulutusta, työelämää ja aluetta kehittämässä. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 29. Hakupäivä 4.9.2017.
<http://urn.fi/urn:nbn:fife2015110516122>
- [△] Vanhanen-Nuutinen, L. & Laitinen-Väänänen, S. 2011. Työelämän ja työelämäkumppanuuden lähtökohtia. Teoksessa S. Laitinen-Väänänen, L. Vanhanen- Nuutinen & U. Hyvönen (toim.) Askelmerkkejä työelämäkumppanuuteen. Osaamisen kehittäminen ammattikorkeakouluissa. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 121. Jyväskylän ammattikorkeakoulu: Tampereen yliopistopaino – Juvenes Print Oy, 18–23. Hakupäivä 4.6. 2017.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-830-197-7>
- [△] Kajander-Unkuri, S. 2015. Nurse Competence of Graduating Nursing Students. Väitöskirja. Turun yliopisto. Hakupäivä 21.6.2017.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-6003-3>
- [△] Arene ry. 2016. Kohti maailman parasta korkeakoululaitosta. Arenen rakenteellisen kehittämisen työryhmän raportti. Hakupäivä 4.10.2017.
<http://arene.fi/fi/ammattikorkeakoulut/vaikutavuus/rake-selvitys>
- [△] Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2017. Sote-koulutuksen uudistaminen käynnistyy. Hakupäivä 19.4.2017.
http://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher...
- [△] Sitra. 2015. Työelämä kestävän hyvinvoinnin lähteeksi. Hakupäivä 15.3.2017.
<https://www.sitra.fi/julkaisut/Esitteet/2015...>

Metatiedot

Nimeke: Osaavien sairaanhoitajien koulutukseen tarvitaan yhteistyötä. Teoksessa K. Koivisto, A. Henner & L. Kiviniemi (toim.) Hoitotyön koulutus ja tutkimus- ja kehittämistoiminta – ajankohtaisia ja tulevaisuutta ennakoivia haasteita

Tekijä: Jurvansuu-Honkala Emilia; Lehtikangas Miia; Alatalo Minna; Kiviniemi Liisa; Ojala Aini; Virolainen Kari

Aihe, asiasanat: koulutus, monimuoto-opetus, sairaanhoitajat

Tiivistelmä: Artikkelissa kuvataan Oulun ammattikorkeakoulun Oulaisten kampuksen ja Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän yhteistyönä suunnittelemaa ja toteuttamaa sairaanhoitajakoulutusta opiskelijoiden, opettajien ja työelämän edustajien näkökulmasta.

Opintoihin valikoitui pääsykokeiden kautta mukaan useita Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymässä

työskenteleviä lähihoitajia. Koulutus toteutettiin sairaanhoitajakoulutuksen opintosuunnitelman mukaisesti. Artikkelin perustuu Emilia Jurvansuu-Honkalan ja Miia Lehtikankaan master-koulutuksessa tehdyn opinnäytetyön (2017) tuloksiin.

Tulosten mukaan koulutuksen toteuttaminen vaatii tiivistä yhteistyötä ja suunnitelmallista vuorovaikutusta työelämän, kouluttajan ja opiskelijoiden kesken. Onnistuneeseen yhteistyöhön tarvitaan aikataulutusta, mutta myös joustavuutta. Edellytyksenä yhteistyölle on eri osapuolten avoin tiedottaminen. Koko koulutuksen ajan toimittiin kolmikantayhteistyössä työnantajan edustajien, oppilaitoksen ja opiskelijoiden kanssa kokoontumalla säännöllisesti. Tapaamisissa keskusteltiin muun muassa opiskelijoiden opintojen vaiheista, harjoittelukokemuksista ja opinnäytetyön aiheista. Säännölliset tapaamiset edistivät opiskelijaryhmän ryhmäytymistä ja me-hengen kasvua.

Opiskelijoiden mukaan työnantaja on toiminut joustavasti ja näin mahdollistanut opinnoissa etenemisen. Kaikki osapuolet kokivat hyötynsä yhteistyössä järjestetystä koulutuksesta. Opiskelijat ovat tuoneet uusinta tietoa harjoittelupaikoille ja oppilaitos on saanut käytännön työelämän edustajia opettajien rinnalle kouluttajiksi harjoittelutunneille. Yhteistyö Raahen hyvinvointikuntayhtymän ja Oulun ammattikorkeakoulun kesken jatkuu myös koulutuksen suunnittelun osalta.

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2017-11-30

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2017110750545>

Kieli: suomi

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: Julkaisu on tekijänoikeussäännösten alainen. Teosta voi lukea ja tulostaa henkilökohtaista käyttöä varten. Käyttö kaupallisiin tarkoituksiin on kielletty.

Näin viittaat tähän julkaisuun

Jurvansuu-Honkala, E., Lehtikangas, M., Alatalo, M., Kiviniemi, L., Ojala, A. & Virolainen, K. 2017. Osaavien sairaanhoitajien koulutukseen tarvitaan yhteistyötä. Teoksessa K. Koivisto, A. Henner & L. Kiviniemi (toim.) Hoitotyön koulutus ja tutkimus- ja kehittämistoiminta – ajankohtaisia ja tulevaisuutta ennakoivia haasteita. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 43. Hakupäivä xx.xx.20xx. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2017110750545>.